

Fødevarestyrelsen

KONTOR FOR KEMISK
FØDEVARESIKKERHED,
DYREVELFÆRD OG
VETERINÆRE LÆGEMIDLER

01.10.2010

J.nr.: 2010-20-261-01177 / dep THEL

NOTAT vedr. fastsættelse af grænseværdier for pesticidrester og Fødevareministeriets vurdering af forslag til ændrede grænseværdier

Grænseværdier fastsættes ud fra God Landbrugsmæssig Praksis og sundhedsmæssig risikovurdering

Før man giver tilladelse til anvendelse af et pesticid, fastlægges den mindst mulige mængde, som skal til, for at pesticidet virker effektivt over for den uønskede skadevolder – fx insekter eller svampesydomme - God Landbrugsmæssige Praksis (GAP).

Når man har fundet den mindste mængde pesticid, som er effektiv over for skadevolderen, udfører man kontrollerede markforsøg for at finde det forventede restindhold af pesticid i den modne afgrøde, når man anvender den korrekte mængde på det korrekte tidspunkt af afgrødens vækst.

Når restindholdet i afgrøden kendes, laves der en sundhedsmæssig risikovurdering. Man tager højde for risikoen ved en enkelt portion af afgrøden og det gennemsnitlige indtag af den pågældende afgrøde hele livet. Samtidig vurderer man det samlede indtag af det pågældende pesticid fra alle de afgrøder, som lovligt må behandles med pesticidet.

Hvis restindholdet er under det sundhedsmæssigt acceptable indtag, fastsættes grænseværdien ud fra det forventede restindhold ifølge God Landbrugsmæssig Praksis.

For pesticider er indtaget således altid under det acceptable daglige indtag og oftest langt under den acceptable daglige indtagelse.

Hvis restindholdet ved en foreslået anvendelse ikke vurderes som sundhedsmæssig acceptabelt, vil denne anvendelse ikke blive tilladt.

Det vil sige, at grænseværdien altid fastsættes, så den er sundhedsmæssig forsvarlig.

Nye grænseværdier

I pesticidreglerne er det fastsat, at så længe der ikke er fastsat en egentlig grænseværdi på baggrund af en tilladt anvendelse, må pesticidet ikke findes i afgrøderne. Det vil sige, at der ikke må kunne måles indhold over den mindste mængde, man kan måle i laboratoriet. Denne mængde kaldes den generelle analytiske bestemmelsesgrænse og er i EU generelt fastsat til 0,01 mg/kg.

Hvis der søges om godkendelse til at anvende et pesticid på en afgrøde i EU, skal der fastsættes en egentlig grænseværdi som beskrevet ovenfor. Derfor vil grænseværdien blive ændret fra den generelle bestemmelsesgrænse på 0,01 mg/kg til en egentlig grænseværdi, der kan ligge over bestemmelsesgrænsen. Det er acceptabelt, så længe der er lavet en risikovurdering, der slår fast, at restindholdet er under det, der ville kunne accepteres ud fra en sundhedsmæssig vurdering, jf. ovenfor.

Ændrede grænseværdier

I nogle tilfælde viser nye markforsøg, at den mængde, man tidligere har givet tilladelse til at bruge, er nødt til at blive sat op. Det kan være fordi pesticidet skal være effektivt over for en ny skadevolder, eller fordi det skal bruges under andre klimatiske forhold eller dyrkningsmetoder, der nødvendiggør et højere brug. I sådanne tilfælde søges der om en ny højere grænseværdi. Der foretages en risikovurdering af den nye foreslåede grænseværdi som beskrevet ovenfor. Grænseværdien accepteres, hvis risikovurderingen fastslår, at der ikke er sundhedsmæssige problemer med ændringen, jf. ovenfor.

Procedure for Miljøstyrelsens godkendelse af anvendelse af pesticider i Danmark

Miljøstyrelsen skal godkende alle anvendelser af pesticider i Danmark, inden de må tages i brug. Når Miljøstyrelsen modtager en ansøgning om brug af et givent pesticid i den danske produktion, anmodes Fødevarestyrelsen om at kontrollere, at den ansøgte brug af pesticidet fører til, at den fastsatte EU grænseværdi kan overholdes.

Hvis der ikke er fastsat en egentlig EU grænseværdi, eller den eksisterende EU grænseværdi ikke kan overholdes med det ansøgte brug, kan der søges om fastsættelse af en ny EU grænseværdi efter de principper, der er beskrevet ovenfor.

Procedure for dansk vurdering af forslag til EU-grænseværdier for pesticidrester

Kommissionen fremsætter jævnligt forslag til nye og ændrede grænseværdier for pesticidrester (ændring af Europa-parlamentets og rådets forordning 396/2005 med hensyn til ændring af bilag II og III om maksimalgrænseværdier for pesticider).

Når et nyt forslag vedr. pesticidgrænseværdier modtages fra Kommissionen, gennemgår Fødevarestyrelsen dette, bistået af DTU/ Fødevareinstituttet. Ved denne gennemgang belyses, hvorvidt de foreslåede grænseværdier er sundhedsmæssigt forsvarlige, samt hvorvidt vedtagne procedurer og guidelines er fulgt.

Fra dansk side kan man kun tilslutte sig forslag til grænseværdier, der vurderes som sundhedsmæssigt forsvarlige.

Tilfælde, hvor vedtagne procedurer og guidelines ikke har været overholdt, vurderes fra sag til sag. Udgangspunktet er, at procedurer og guidelines skal være fulgt, for at man fra dansk side kan tilslutte sig, at en grænseværdi øges. Denne tilgang er strammet op på baggrund af den linje, som et flertal i Folketingets Europaudvalg har givet udtryk for ved behandling af de seneste forslag til ændring af grænseværdier i EU.